

---

34 Dierproeven

Dierproeven

Aan de orde is het **tweeminutendebat Dierproeven (CD d.d. 21/04)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het tweeminutendebat Dierproeven, nu ook de eerste spreker is gearriveerd. Het commissiedebat vond plaats op 21 april jongstleden. Een hartelijk woord van welkom aan de minister van LNV. Fijn dat u bij ons bent vandaag.

Dan geef ik graag het woord aan de heer Wassenberg. Hij heeft, zoals iedereen, twee minuten spreektijd. Het woord is aan hem.

De heer **Wassenberg** (PvdD):

Dank u wel, voorzitter. Ik heb vier moties. Ik begin er meteen mee.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er onderzoeksterreinen zijn waar meer dan 95% van het proefdierenonderzoek niet transleerbaar is naar de mens en dus niet ten goede komt aan patiënten of aan de bescherming van de volksgezondheid;

verzoekt de regering om in kaart te brengen welke dierproeven weinig tot geen voorspellende waarde hebben, en om te onderzoeken hoe deze slecht transleerbare dierproeven kunnen worden uitgefaseerd,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Wassenberg en Graus.

Zij krijgt nr. 128 (32336).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het zoeken naar alternatieven voor een voorgenomen dierproef tot nu toe een heel tijdrovende zaak is, en dat een uitgebreide verkenning daardoor geen standaardprocedure is;

overwegende dat met het ontbreken van zo'n uitgebreide verkenning niet wordt voldaan aan artikel 1d van de WOD,

dat het uitvoeren van een dierproef verbiedt als daar alternatieven voor bestaan;

constaterende dat met kunstmatige intelligentie voor een fractie van de kosten en een fractie van de tijd zeer effectief gezocht kan worden naar alternatieven;

verzoekt de regering de verdere ontwikkeling van kunstmatige intelligentie te stimuleren, om zo het zoeken naar alternatieven snel, eenvoudig en effectief te maken en daarmee te kunnen voldoen aan de wet en het aantal overbodige dierproeven te verminderen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Wassenberg.

Zij krijgt nr. 129 (32336).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de hoeveelheid in voorraad gedode dieren al jaren rond de 400.000 schommelt en niet structureel afneemt;

overwegende dat de Kamer hier wel om heeft gevraagd (32336, nr.92);

verzoekt de regering om met een actieplan te komen om tot een snelle verlaging van het aantal in voorraad gedode proefdieren te komen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Wassenberg, Beckerman, Graus, Thijssen en Bromet.

Zij krijgt nr. 130 (32336).

De heer **Wassenberg** (PvdD):

Voorzitter. Dan mijn laatste motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het aantal dierproeven al jarenlang niet meer structureel daalt;

overwegende dat dierproefvrije onderzoeksmethoden vaak beter vertaalbare resultaten voor de mens opleveren;

verzoekt de regering om met een plan van aanpak te komen om de transitie naar proefdiervrije innovaties te versnellen, om zo een bijdrage te leveren aan beter onderzoek, betere

medicijnen en een significante vermindering van het aantal proefdieren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Wassenberg, Graus, Beckerman, Thijssen en Bromet.

Zij krijgt nr. 131 (32336).

Dank u wel. Precies twee minuten. Ik weet niet hoe u dat elke keer weer doet.

De volgende spreker op mijn lijst is de heer Tjeerd de Groot, maar die zie ik niet. Dan gaan we luisteren naar de heer Graus.

De heer **Graus** (PVV):

Dank u wel, meneer de voorzitter. Na het indienen van deze moties moet ik vlug de zaal verlaten, want ik ben commissiedebatvoorzitter, als u mij dat toestaat en mij ontslaat van mijn verplichtingen. Meneer Wassenberg zal mij vast waarnemen als het om mijn moties gaat.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering in het kader van de transitie naar proefdiervrije innovaties Nederlandse initiatieven die bijdragen aan een onmiddellijke daling van het aantal dierproeven, voorrang te geven bij het verstrekken van de benodigde financiering,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Graus en Wassenberg.

Zij krijgt nr. 132 (32336).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering geen overheidsfinanciering meer te verstrekken voor "niet voor de mens relevante" en/of gediskwalificeerde dierexperimenten en enkel in te zetten op voor mens en dier relevante, levensreddende onderzoeken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Graus.

Zij krijgt nr. 133 (32336).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering per omgaande te stoppen met dierproeven in het kader van de Europese chemicaliënwetgeving en de Chemicals Strategy for Sustainability, die voorts geen bijdrage leveren aan medicaties ten behoeve van mens en dier,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Graus.

Zij krijgt nr. 134 (32336).

De heer **Graus** (PVV):

Sorry dat ik een paar Engelse termen moest gebruiken, maar dat is even niet anders.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering per omgaande te stoppen met het fokken, houden en doden van boventallige, overbodige en niet-relevante proefdieren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Graus en Wassenberg.

Zij krijgt nr. 135 (32336).

De heer **Graus** (PVV):

Amen. Meneer de voorzitter, ik ga nu naar de commissiezaal toe om voor te zitten.

De voorzitter:

Ik wens u daar veel sterkte bij. Dan de heer Haverkort van de fractie van de VVD.

De heer **Haverkort** (VVD):

Voorzitter, dank u wel. Ik kijk terug op een plezierig commissiedebat, waarin de minister verschillende toezeggingen heeft gedaan. Daar ben ik de minister uiteraard dankbaar en erkentelijk voor. Zo zal hij — kleine moeite, groot plezier — de communicatie op de website van onze overheid aanpassen, zodat het terugbrengen van dierproeven leidend wordt, ook daar.

Voorzitter. Het transitieprogramma Proefdiervrije Informatie brengt nieuwe technieken voort, die echter helaas nog maar weinig leiden tot daadwerkelijk minder dierproeven. Dat komt, terugkijkend naar het debat, onder andere omdat we niet gericht genoeg innoveren. Het is wel fijn dat de minister daar beter op gaat letten, zo heeft hij toegezegd.

Ook zien we dat de samenwerking tussen verschillende instanties die bijvoorbeeld vergunningen beoordelen en afgeven, uiteraard beter kan. Ook daar wordt naar gekeken.

Ten derde heeft de minister toegezegd de financiering van start-ups ook te helpen, zodat die daadwerkelijk kunnen doorgroeien naar bedrijven die echt alternatieven kunnen opleveren. De VVD wordt blij van de inzet van dit kabinet op dit punt. We hebben echter begrepen dat het taaie kost is en dat de minister tijd nodig heeft. Daarom heb ik één vraag. We hebben gehoord dat de minister nog voor de zomer en ook daarna nog met een aantal brieven naar de Kamer komt. Het zou heel erg wenselijk zijn als we bij die brieven een concreet afbouwscenario kunnen ontvangen, waarin we gewoon kunnen zien: aan de hand van de plannen die we hebben, aan de hand van de investeringen die we doen en aan de hand van de scenario's die er liggen hebben we in 2023 zoveel proefdieren en in 2024 zoveel. Het zou zo mooi zijn als dat lijntje dan concreet naar beneden gaat, zodat we het echt kunnen zien dalen.

Voorzitter, dank. Tot zover.

De voorzitter:
Heel goed, dank u wel.

Dan mevrouw Beckerman van de SP.

Mevrouw Beckerman (SP):
Goedemiddag. Ik heb twee moties. Allereerst een motie over inspecties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er in 2020 in totaal 146 inspecties zijn uitgevoerd bij vergunninghouders;

constaterende dat slechts 12% van deze inspecties onaan-gekondigd gebeurde;

overwegende dat hierdoor mogelijk een minder accuraat beeld ontstaat van de werkende praktijk van vergunninghouders;

verzoekt de regering toe te zien dat minimaal 50% van de inspecties van de NVWA bij vergunninghouders onaange-kondigd is en de resultaten hiervan op te nemen in het volgende jaaroverzicht dierproeven en proefdieren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:
Deze motie is voorgesteld door de leden Beckerman en Wassenberg.

Zij krijgt nr. 136 (32336).

Mevrouw Beckerman (SP):
Dan de tweede motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er landen zijn met een concreet tijdpad om dierproeven voor veiligheidstesten te beëindigen;

overwegende dat proeven op dieren doorgaans slecht voorspellen welke effecten chemische stoffen hebben op mensen;

verzoekt de regering om een tijdpad te maken om dierproeven voor veiligheidstesten te beëindigen, en de Kamer hierover zo spoedig mogelijk te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:
Deze motie is voorgesteld door de leden Beckerman en Wassenberg.

Zij krijgt nr. 137 (32336).

Mevrouw Beckerman (SP):
Dat was het.

De voorzitter:
Heel goed, dank u wel. Inmiddels is de heer Tjeerd de Groot gearriveerd. Ik geef hem graag het woord. Hij is dan de laatste spreker van de zijde van de Kamer.

De heer Tjeerd de Groot (D66):
Dank u, voorzitter. Excuus, ik zit ook in het commissiedebat Water, dus ik zal de antwoorden straks door een medewerker laten optekenen en ik zal ze ook terugluisteren.

Voorzitter. Ik heb twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat Nederland de ambitie heeft voorloper te zijn op het gebied van dierproefvrije innovatie;

constaterende dat binnen het 3V-beleid de dierproef nog steeds als de gouden standaard wordt gezien, waardoor dierproefvrije alternatieven daar altijd mee vergeleken moeten worden;

constaterende dat de dierproef matig tot zelfs slecht vertaalbaar is naar de effectiviteit voor de mens en daarmee zelfs een betere wetenschap in de weg kan staan;

verzoekt de regering om binnen de Transitie Proefdiervrije Innovatie werk te maken van het OMA-model, waarbij niet de dierproef, maar de onderzoeksvraag en de daarvoor meest succesvolle methode centraal staat,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Tjeerd de Groot.

Zij krijgt nr. 138 (32336).

De heer **Tjeerd de Groot** (D66):

Dan de tweede motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er reeds veel dierproefvrije innovaties zijn, maar deze vast kunnen lopen op het pad van laboratorium naar praktijk;

constaterende dat de eerder aangenomen motie-De Groot/Valstar (32336, nr. 117) de regering oproept in kaart te brengen hoe de knelpunten op de route van laboratorium naar praktijk voor dierproefvrije innovaties kunnen worden weggenomen;

constaterende dat hierdoor meer informatie beschikbaar komt voor ondernemers, maar nog niet duidelijk is hoe knelpunten ook echt worden weggenomen;

verzoekt de regering waar mogelijk knelpunten op de route van lab naar praktijk op te lossen, en hierover jaarlijks te rapporteren aan de Kamer,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Tjeerd de Groot en Haverkort.

Zij krijgt nr. 139 (32336).

De heer **Tjeerd de Groot** (D66):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Twaalf moties. Kan de minister daar meteen op reageren? Twaalf minuten? Ik dacht aan vijf minuten. Dat moet lukken, hè? Ik schors tot 17.00 uur.

De vergadering wordt van 16.54 uur tot 17.02 uur geschorst.

De voorzitter:

Het woord is aan de minister.

□

Minister Staghouwer:

Voorzitter, dank. Ik begin even met de vraag van de heer Valstar over het concrete afbouwscenario. Haverkort, ja. Sorry. Excuus. Ik ben met een aantal dossiers bezig en dan gaat het zaakje weleens door elkaar lopen, meneer Haverkort. Excuus. Uw vraag was helder en duidelijk: zorg nou voor een realistisch afbouwscenario en schets mijn Kamer dat. Dat is een ogenschijnlijk gemakkelijke vraag die de heer Haverkort stelt, maar het is niet makkelijk om er antwoord op te geven. Ik heb aangegeven, ook in het debat, dat ik ambities heb, dat het onderwerp dierproeven mij stevig aan het hart gaat en dat ik waar mogelijk zo maximaal mogelijk ga sturen, dat ik dat ook wil doen, maar het moet zeker in een Europese context. Dat heb ik ook tijdens het debat gezegd. Ik zeg de heer Haverkort toe dat ik dat nogmaals ga uitleggen in de Kamerbrief die na de zomer naar uw Kamer toe gaat.

Dan de moties, meneer de voorzitter. De motie van de heer Wassenberg en de heer Graus op stuk nr. 128 ontraadt het kabinet. Deze motie is overbodig, omdat de dierproeven al streng worden getoetst door de Centrale Commissie Dierproeven. Die beoordeelt iedere dierproef of die wetenschappelijk verantwoord is en stimuleert al de ontwikkeling van betere onderzoeksmethoden.

Dan de motie op stuk nr. 129: oordeel Kamer. Dit is een goede ontwikkeling, zoals het in het dictum van de motie staat. Ik ben bereid te onderzoeken hoe ik dat vanuit mijn rol kan stimuleren.

Dan de motie op stuk nr. 130, over een plan van aanpak over dieren in voorraad gedood. Die is oordeel Kamer, mits het past in de Europese juridische context. Ook dit onderwerp gaat mij, zoals ik al zei, aan het hart. Ik wil me ervoor blijven inzetten om het aantal proefdieren zo veel mogelijk te verminderen, maar ik constateer ook dat het proefdierveld al zijn verantwoordelijkheid neemt om dit aan te pakken. Er lopen dus al verschillende initiatieven.

De voorzitter:

De heer Wassenberg moet dat even beamen of niet. Het woord is aan hem.

De heer **Wassenberg** (PvdD):

Ik stel voor dat de minister ook even mijn vierde motie bespreekt. Dan heb ik daarna nog even een opmerking over de eerste.

De voorzitter:

U houdt het spannend, maar ik wil iets weten over deze motie. Er is gezegd: mits het binnen de Europese regelgeving is. Dat is eigenlijk een beetje een interpretatie van de motie en de vraag is of u het eens bent met die interpretatie.

De heer **Wassenberg** (PvdD):

Ja, daar kan ik me in vinden. Het is niet de bedoeling om dit allemaal buiten de Europese regels te doen.

De **voorzitter**:

Oké. Helder. Mooi. Dan de motie op stuk nr. 131.

Minister **Staghouter**:

Dan de motie op stuk nr. 131: oordeel Kamer. Ik ondersteun TPI volledig. We doen al veel om die transitie naar die proefdiervrije innovaties aan te jagen. Ik zie het dus als een steun in de rug.

De **voorzitter**:

Prima. Dan de heer Wassenberg nog even over de eerste motie.

De heer **Wassenberg** (PvdD):

Dank, voorzitter. Drie keer oordeel Kamer, dat is niet mis. Toch meld ik me nog even, want de minister zei bij de eerste motie: er wordt al getoetst voor de Centrale Commissie Dierproeven. Maar de Centrale Commissie Dierproeven doet zelf geen onderzoek en er gebeurt gewoon heel veel onderzoek dat niet transleerbaar is. Er is ook kritiek op geweest, onder andere door ZonMw. Ik vraag daarom om een onderzoek om te kijken hoe we daarvan af kunnen komen, want dat doet de Centrale Commissie Dierproeven niet. De minister zou ook kunnen zeggen, als ze er al mee bezig zijn: ik neem de motie over.

Minister **Staghouter**:

Ik heb helder beargumenteerd waarom ik dit overbodig vind en dat behoeft geen herhaling.

De heer **Wassenberg** (PvdD):

Ik houd de motie niet aan. Ik wil haar gewoon in stemming brengen volgende week. Dank, voorzitter.

Minister **Staghouter**:

Dan de motie op stuk nr. 132 van de heer Graus namens de PVV-fractie. Deze motie ontraden wij, want wij financieren in algemene zin onderzoek van wetenschap naar excellentie. Bovendien zijn er binnen de instrumenten wel degelijk calls geweest ten aanzien van de vermindering van dierproeven. Dus ontraden.

De motie-Graus op stuk nr. 133 ontraad ik ook.

De motie-Graus op stuk nr. 134 ontraad ik. De veiligheidstesten zijn Europees geregeld en noodzakelijk. Met de TPI zet ik wel in op de ontwikkeling en toepassing van alternatieve methoden, zoals ik in het debat heb gezegd.

Ook de motie-Graus/Wassenberg op stuk nr. 135 ontraad ik. Dat doe ik met de volgende motivatie. Ik heb zeker begrip voor de geest van de motie. Ook ik wil minder verspilling, maar deze motie is voor mij niet uitvoerbaar. Ik zal wel oproepen tot en inzetten op een zo efficiënt mogelijk gebruik.

Dan de motie-Beckerman/Wassenberg op stuk nr. 136.

De **voorzitter**:

De minister is aan de motie op stuk nr. 136 begonnen, dus ik laat hem dat even afmaken.

Minister **Staghouter**:

De motie op stuk nr. 136 is van de SP en gaat over het percentage onderzoeken. Mevrouw Beckerman noemt 12%. Ik heb het even laten checken. In coronatijd is er inderdaad in 12% van de gevallen onaangekondigd gecontroleerd. Normaal is het 33% en wordt dus een derde onaangekondigd beoordeeld. Dat is een ruim hoger percentage dan die 12%, die ik ook veel te laag vind. Een derde deel, 33%, is ruim. Dat gebeurt onaangekondigd, dus ik ga ervan uit dat dat een goed beeld geeft. Ook deze motie ontraad ik dus.

De **voorzitter**:

De heer Wassenberg heeft een vraag.

De heer **Wassenberg** (PvdD):

De heer Graus vroeg of ik een oogje in het zeil wilde houden bij zijn moties. Dat wil ik bij één nummer doen, de motie op stuk nr. 132. De minister ontraadt die motie, maar de motie vraagt niet om iets wel of niet te financieren. De motie vraagt om voorrang te geven bij bepaalde financiering. Dat is anders dan de uitleg van de minister. Ik wil weten of de minister de motie met die uitleg wél oordeel Kamer kan geven.

Minister **Staghouter**:

Nee, want er zijn binnen de instrumenten wel degelijk calls geweest ten aanzien van het verminderen van het aantal dierproeven. Bij dezen ontraad ik de motie.

Dan kom ik op de motie-Beckerman/Wassenberg op stuk nr. 137. Die is ook van de SP en gaat over de veiligheidstesten. Ook deze motie ontraad ik. Deze testen zijn Europees voorgeschreven en die kan ik dus niet zomaar afbouwen. Wel werk ik via de TPI aan de ontwikkeling van alternatieven, zoals ik ook in het debat heb gezegd.

De motie-Tjeerd de Groot op stuk nr. 138 is van D66 en gaat over het OMA-model. Deze motie geef ik oordeel Kamer. We geven al veel steun op het terrein van de TPI. Ik zie deze motie als steun in de rug om daar nog meer op in te zetten.

Voorzitter. Dan de laatste motie, de motie-Tjeerd de Groot/Haverkort op stuk nr. 139. Ook deze motie geef ik oordeel Kamer. Ik kan mij goed vinden in deze motie. Zoals ik net heb aangegeven, zetten wij via de TPI al veel in op de knelpunten, waaronder de ontwikkeling van twee routekaarten.

Dank, meneer de voorzitter.

De **voorzitter**:

Heel goed. Tot zover dit debat.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Dinsdag stemmen wij over de twaalf moties. Ik schors voor een enkel ogenblik en dan gaan we praten over de financiën van de decentrale overheden.

De vergadering wordt van 17.10 uur tot 17.16 uur geschorst.